

Matteus kapitel 7. Övers och komm: Bo Giertz

Evangelium enligt Matteus Kapitel 7 Andras fel och egna (Matt 7:1-5)

Översättning

Låt bli att döma, sa blir ni inte dömda. Ty med den dom ni dömer, skall ni dömas, och med det mått ni mäter med skall er lott bli utmätt. Varför ser du flisan i din broders öga och märker inte bjälken i ditt eget? Eller hur kan du säga till din broder: Låt mig ta ut flisan ur ditt öga — du har ju bjälken i ditt eget! Din skrymtare! Tag först ur bjälken ur ditt eget öga. Sen kan du se klart nog för att ta ut flisan ur din broders.

Kommentar

Nu följer ännu några exempel på den bättre rättfärdigheten, den som råder i Guds rike. Man slutar att döma. Jesus har redan sagt det i saligprisningarna. Den som själv är fattig i anden och hungrar efter rättfärdighet, han blir barmhärtig — och han får barmhärtighet. Vi kommer nämligen att mätas med det mått, som vi själva använder mot andra. Den som kräver vedergällning och vill ha ut sin rätt, av honom kommer Gud att kräva ut allt vad han är skyldig. Men den som behöver förlåtelse och ger förlåtelse, han får också förlåtelse. Den som håller på sin rätt, får en förvänd syn. Han ser vad andra är skyldiga. Men den skulden är en bar mot hans egen skuld till Gud. Och den ser han inte. Jesus tar en liknelse, som är avsiktligt absurd. Den som kräver ut sin rätt, han ser den lilla flisan som hans broder har i sitt öga. Men han ser inte sin egen oändliga skuld till Gud. Den är stor som en bjälke — som man naturligtvis inte kan få i ögat utan att råka i livsfara, vilket just är följden av vår skuld till Gud. Bara de som fått den skulden förlåten, kan se klart nog för att hjälpa sin broder. Men han ser på honom med barmhärtighet.

Det heliga och hundarna (Matt 7:6)

Översättning

Ge inte det heliga åt hundarna, och kasta inte era pärlor för svinen. De bara trampar dem under fötterna, och sen vänder de sig om och river er i stycken.

Kommentar

Regeln att inte döma gäller i våra mänskliga mellanhavanden. Den gäller inte i fråga om ”det heliga”, alltså Guds sanning, hans ord och sakrament. Den gäller inte den dyrbara pärlan, som är Guds evangelium. Sådant får man inte kasta bort. Man måste bevara det och hålla på det. Det betyder att man måste avvisa somliga människor, därför att de förfalskar sanningen. Att ge dem det heliga och alltså acceptera dem sådana de är, det leder bara till att de trampar det heliga i smutsen och skadar dem som tror. Kyrkan kan inte vara hur öppen som helst. Urkristendomen tillämpade dessa ord bland annat på nattvarden, som aldrig firades i närvaro av utomstående.

Gud hör våra böner (Matt 7:7—11)

Översättning

Bed och ni skall få. Sök och ni skall finna. Klappa på, och dörren skall öppnas för er. Ty var och en som ber han får, och den som söker han finner, och för den som klappar slås dörren upp. Eller finns det någon bland er, som ger sin son en sten, när han ber om bröd? Och om han ber om en fisk, inte ger han honom då en orm? Om nu ni som är onda förstår att ge era barn goda gåvor, hur mycket mer skall då inte er Fader i himmelen ge goda gåvor åt dem som ber honom.

Kommentar

Att vara Guds barn betyder att man kan tala till Gud som till en far. Och det skall man göra, enträget och förtröstansfullt. Vad Jesus här säger gäller lärjungarna. Så är det i Guds rike. Bönen är ingen trollformel, ingen halvt magisk möjlighet att skaffa sig fördelar. Utanför Guds rike fungerar inte de regler som gäller för Rikets barn. Men den som har Gud till sin far kan också förtrösta på honom. Jesus gör en jämförelse med jordiska fäder. Vi människor är onda — det sägs som en självklarhet, också om lärjungarna — men ändå finns det så mycket gott hos oss, att vi har hjärta för våra barn. Skulle då inte Gud ha det? Han gör oss ”goda gåvor” när vi ber — kanske inte det vi bad om, men i så fall något bättre.

Den gyllene regeln (Matt 7:12)

Översättning

Allt vad ni vill, att människorna skall göra er, det skall ni också göra dem. Det är summan av lagen och profeterna.

Kommentar

Jesus ger oss summan av lagen och profeterna — alltså av det som Gud uppenbarat om sin vilja före Jesus. Han gör det i den enkla regel, som blivit kallad den gyllene: Allt vad vi vill att andra skall göra oss, det skall vi göra dem. Redan rabbinerna hade formulerat den, fast i dess negativa form: Allt vad ni inte vill… Som Jesus själv säger, var detta inte något nytt. Jesus har visserligen ”fullbordat lagen”, förtydligat den och fördjupat den, men det nya som han kom med var inte lagen utan frälsningen, inte nya bud utan en ny väg till Gud.

De två vägarna (Matt 7:13—14)

Översättning

Gå in genom den trånga porten. Ty bred är den väg och vid är den port som leder till förtappelsen, och många är de som går in

genom den. Men trång är den port och smal är den väg som leder till livet, och få är de som finner den.

Kommentar

Den trånga porten och den smala vägen leder till Guds rike. Den dubbla bilden talar om en och samma sak. Vi är både på vägen och framme. Guds rike är något som kommer, och ändå är det redan här. Vad bilden inskräper är att man inte kommer in i Riket genom att följa med strömmen. Riket är den enastående möjligheten, den oförtjänta gåvan, som det gäller att gripa utan att fråga efter hur andra gör. Det tycks som om Jesus räknade med att de flesta går förlorade. Men om vi frågar: Är det bara några få som blir frälsta? då svarar han: Kämpa för att komma in genom den trånga porten! (Luk 13:23-34). Det finns alltså en väg, som leder till fördärvet. Och det är inte bara undantagsvis som någon går förlorad.

De falska profeterna (Matt 7:15–23)

Översättning

Akta er för de falska profeterna. De är klädda som får, när de kommer till er, men invärtes är de rovlystna vargar. På deras frukt skall ni känna igen dem. Inte plockar man druvor på törnbuskar eller fikon bland tistlarna? Alla goda träd bär god frukt, men ett dåligt träd bär dålig frukt. Ett gott träd kan inte bära dålig frukt, inte heller kan ett dåligt träd bära god frukt. Varje träd inte bär god frukt blir borthugget och kastas i elden. Alltså kommer ni att känna igen dem på deras frukt.

Inte får var och en komma in i himmelriket som säger: ”Herre, Herre” till mig, utan den som gör min himmelske Faders vilja. På den dagen kommer många att säga: ”Herre, Herre, har vi inte profeterat i ditt namn och i ditt namn drivit ut onda andar och i ditt namn gjort många kraftgärningar?” Men då skall jag säga dem rent ut: Jag har aldrig känt er. Gå ifrån mig, ni ogärningsmän.

Kommentar

En profet talar på Guds uppdrag utan att behöva åberopa Skriften eller någon annan auktoritet. Risken finns, att han aldrig blivit sänd av Gud utan är en bedragare – eller en som lever på ett självbedrägeri. Hur skall man då känna igen honom? Frågan skulle bli brännande i urkristendomen, där profetian spelade en stor roll. Jesus säger här, att det kommer att finnas falska profeter. De är ”klädda som får”. De ger sig ut för att vara kristna. Men invärtes är de rovgiriga vargar. De utnyttjar församlingen och frågar inte efter om den slits sönder. Men det går att känna igen dem på deras ”frukt”. Det betyder inte bara deras livsföring, utan allt som växer fram och mognar under deras verksamhet. Är frukten dålig – och det märker de sanna lärjungarna – då är också trädet dåligt. Sådana profeter skall man akta sig för att lyssna på. På ”den dagen” (den dag då Herren kommer för att hålla dom) kommer många att åberopa sig på sin kristendom och på de gärningar de menar sig ha gjort i Kristi tjänst. De har profeterat i hans namn, de har drivit ut onda andar och gjort många kraftgärningar – men han har aldrig känt dem och känns inte vid dem nu heller. Det är en varning till lärjungarna att inte ta allt för gott, som görs i Jesu namn, inte ens om det förefaller imponerande. Och för den som är ställd i församlingens tjänst är det en inträngande varning att pröva sig och sitt uppsåt. Den enda giltiga normen blir till slut om man fullgör den himmelske Faderns vilja – den som Jesus alltid såg uppenbarad i Ordet.

God grund och dålig (Matt 7:24–27)Översättning

Var och en som hör dessa mina ord och gör efter dem, han liknar en förståndig man, som byggde sitt hus på hälleberget. Och slagregnet föll och störtfloden kom och vindarna ven och vräkte sig mot det huset, men det föll inte. Det var ju grundat på hälleberget. Men var och en som hör dessa mina ord och inte gör efter dem, han är lik en oförståndig man, som byggde sitt hus på sanden. Och slagregnet föll och störtfloden kom och vindarna ven och vräkte sig mot det huset, och det föll och dess fall vart stort. Kommentar

Som avslutning kommer en liknelse. Det är ansvar med att ha fått höra budskapet om Riket. Man kan låta allt fortsätta som förut. Men man kan också ”höra dess ord och göra efter dem” (eller ordagrant ”göra dem”). Att ”göra dem” innebär att ta emot erbjudandet, få sina synder förlättna, träda in i Riket och leva där som Guds barn. Då bygger man sin framtid på säker grund. Jesus hämtar en bild från det arbete, som han själv många gånger varit med om. Om vintern kan det storma och regna. Vattnet forsar nedför branterna, fyller floderna och stiger över alla bräddar. Om ett hus är väl byggt, så att grunden ligger väl fogad på fasta berget (som överallt i Palestina ligger nära markytan eller går i dagen) så är det ingen fara, men har man byggt huset slarvigt, så att det finns lösa jordlager under muren, då hotar katastrofen. Bilden säger att det för varje människa kommer en prövningens dag, då ingenting håller som inte är byggt efter Guds anvisning. Och det är ju så, som Jesus här har givit.

En lära med makt och myndighet (Matt 7:28)

Översättning

När Jesus var färdig med detta tal, var folket fullt av häpnad över hans undervisning. Han talade med makt och myndighet och inte som deras skriftlärd.

Kommentar

Till sist berättar Matteus, hur denna förkunnelse togs emot. Folk slogs med häpnad. Detta var något annorlunda. De skriftlärde brukade åberopa sina läromästare och diskutera olika meningar. Men här stod en som sade: Jag säger er. Profeterna hade också talat med myndighet. Men de hade sagt: Så säger Herren. Vem var då denne? Var han mer än en profet?

Copyrightregler:

Bo Giertz är upphovsman till såväl översättning som kommentar,
Nedladdning och utskrift av såväl översättning som kommentar får endast ske för personligt bruk,
All övrig användning av såväl översättning som kommentar måste godkännas av rättsinnehavarna samt
Stiftelsen bibelskolan.com åtar sig att förmedla eventuella förfrågningar om vidare användning av översättning och/eller kommentar till rättsinnehavarna.